

Centrālā statistikas pārvalde

2024

24-010-000

Informatīvais apskats

DARBASPĒKA IZMAKSAS 2023. GADĀ

Informatīvajā apskatā aplūkotas darbaspēka izmaksu pārmaiņas Latvijā no 2014. līdz 2023. gadam. Dati apkopoti, izmantojot komersantu, iestāžu, nodibinājumu, biedrību un fondu (turpmāk – statistiskās vienības) ceturkšņa statistiskos pārskatus par darbu, kā arī administratīvo datu avotus. Dati reģionālajā līmenī sniegti pēc statistiskās vienības biroja atrašanās vietas.

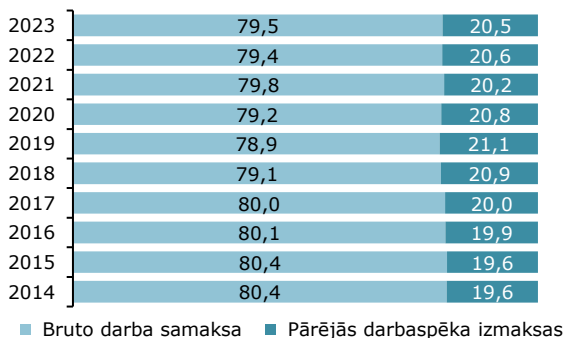
Lai nodrošinātu darbaspēka izmaksu un nostrādāto stundu atbilstību, informācija par darbaspēka izmaksām sniegta par darbiniekiem jeb aizņemtajām darbvietām, par kurām veic darba laika uzskaiti. 2023. gadā šādu darbvietu skaits bija aptuveni 851,5 tūkstoši.

Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) apkopotie dati liecina, ka vienas stundas kopējās darbaspēka izmaksas¹ valstī 2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieauga par 1,29 eiro jeb 11,3 %, sasniedzot 12,76 eiro par stundu (Attēls 3). Sekojot vispārējai inflācijai valstī, 2023. gadā kopējās darbaspēka izmaksas palielinājās par 13,0 % (Attēls 1).

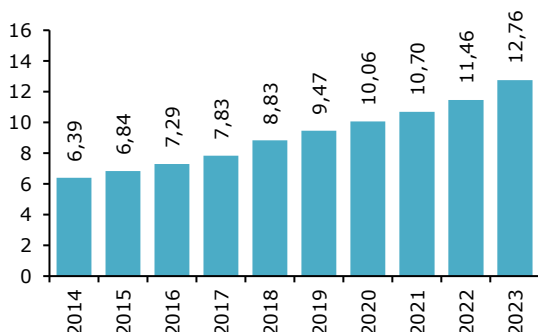
Kopējās darbaspēka izmaksas Latvijā
(milj. eiro; Attēls 1)

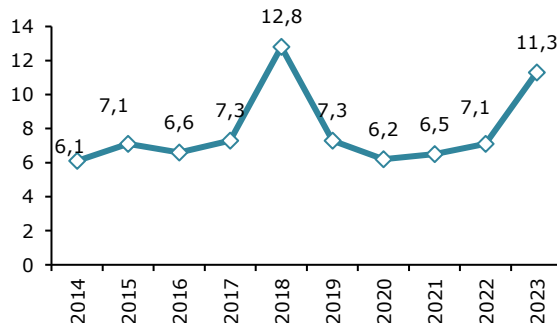
Kopējo darbaspēka izmaksu struktūra Latvijā
(%; Attēls 2)

Darbaspēka izmaksas Latvijā vienā nostrādātā stundā
(eiro/h; Attēls 3)

Darbaspēka izmaksu pārmaiņas Latvijā vienā nostrādātā stundā
(% pret iepriekšējo gadu; Attēls 4)

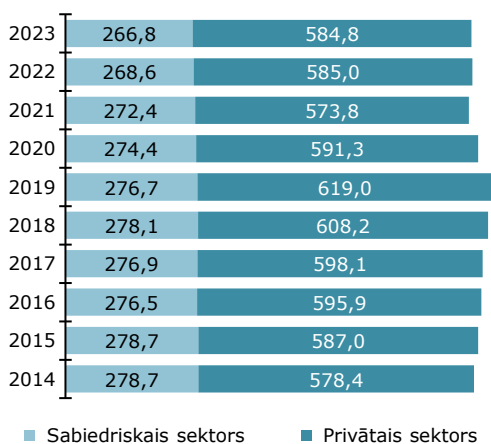
Tāpat kā iepriekšējos gados, vislielāko izmaksu apjomu, neskaitot bruto darba samaksu, veidoja darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas – 18,7 % no kopējām darbaspēka izmaksām. Pārējie posteņi (darba devēja pabalsti, balvas, dāvanas, darbspējas lapas A apmaksa, darba devēja brīvprātīgās sociālās apdrošināšanas iemaksas, atlaišanas pabalsti u.c.) – tie visi kopā nepārsniedza 2 % no kopējām darbaspēka izmaksām.

¹ Darbaspēka izmaksās nav iekļautas profesionālās apmācības izmaksas, kā arī izmaksas, kas saistītas ar darbinieku pieņemšanu darbā, darba apgērba un formu izmaksas, kā arī darbam nepieciešamo medicīnisko pārbaudi un vakcināciju izmaksas vai speciālu ēdienu, dzērienu maksas. No kopējām, kā arī no pārējām darbaspēka izmaksām atņemtas no valsts saņemtās darba samaksas subsīdijas. Terminu skaidrojumus skatīt metodoloģiskajos paskaidrojumos informatīvā apskata beigās.

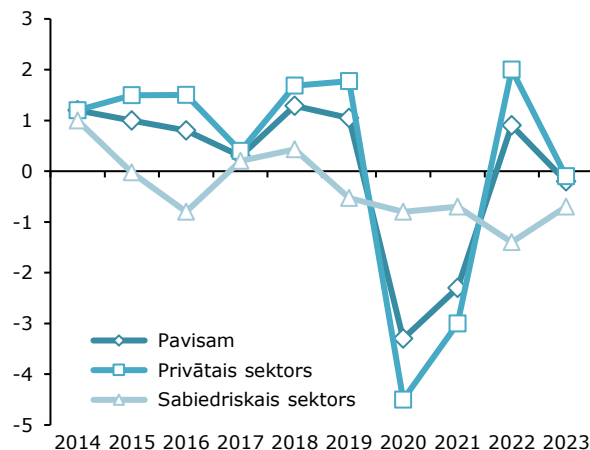
1. AIZŅEMTO DARBVIETU VIDĒJAIS SKAITS

2023. gadā salīdzinājumā ar 2022. gadu vidēji valstī aizņemto darbvietu skaits samazinājās par 0,2 % jeb 2,1 tūkstoši, sasniedzot 851,5 tūkstošus (*Attēls 1.1* un *Tabula 1.1*). Privātajā sektorā aizņemto darbvietu skaits palika gandrīz nemainīgs ar samazinājumu par 0,1 % jeb aptuveni 284 darbvietām, kamēr sabiedriskajā sektorā tas samazinājās par 1,9 tūkstošiem, kas attiecīgi veido 0,7 % samazinājumu. Sabiedriskajā sektorā darbvietas samazinās jau piekto gadu pēc kārtas (*Attēls 1.2*).

**Aizņemto darbvietu vidējais skaits Latvijā
(tūkst.; Attēls 1.1)**

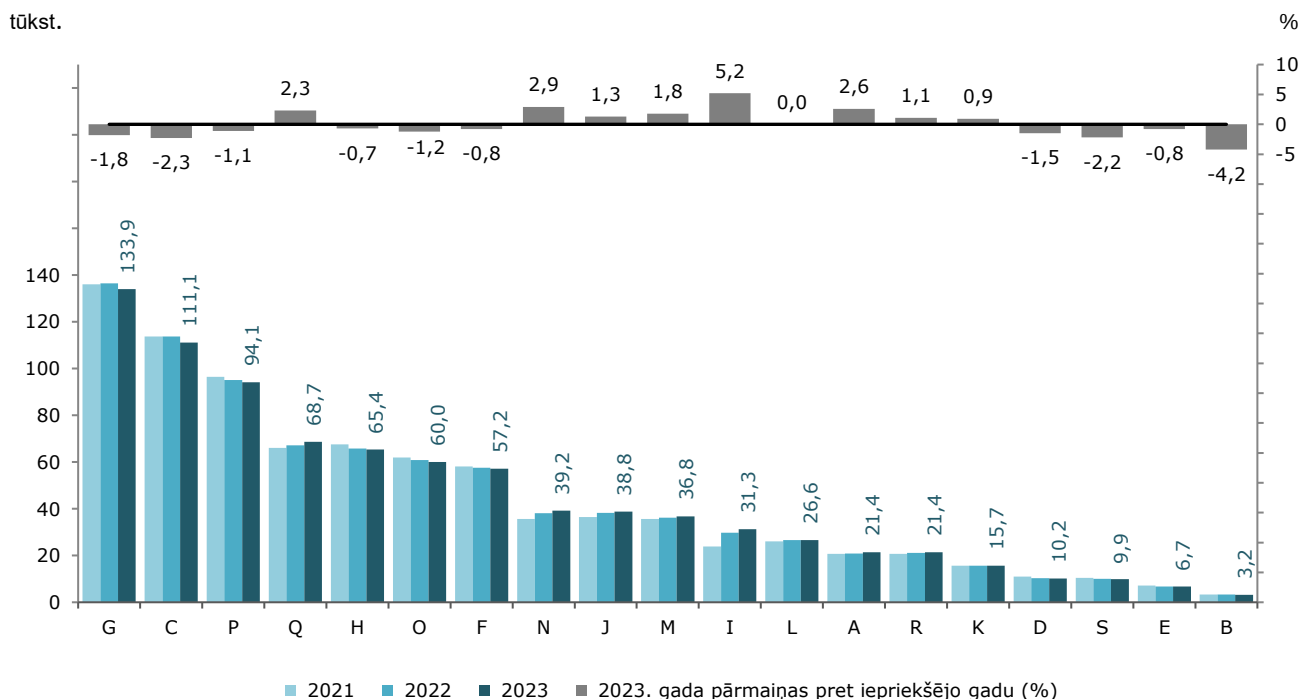
**Aizņemto darbvietu vidējā skaita pārmaiņas Latvijā
pret iepriekšējo gadu (%; Attēls 1.2)**

Tāpat kā iepriekšējo gadu, skaitliski lielākais aizņemto darbvietu pieaugums 2023. gadā bija izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumos (+1,6 tūkst.), administratīvajos un apkalpojošajos dienestu darbības nozarē (+1,1 tūkst.) un veselības un sociālā aprūpē (+1,5 tūkst. darbvietas). Vienlaikus lielākais aizņemto darbvietu samazinājums bija apstrādes rūpniecībā (-1,6 tūkst.), tirdzniecības un transportlīdzekļu remontu jomā (-2,5 tūkst.) un izglītībā (-1,0 tūkst.; *Attēls 1.3*).

Novērtējot darbaspēka izmaksu un aizņemto darbvietu rādītājus pa uzņēmumu lieluma grupām, jāatzīmē, ka 2023. gadā vairāk nekā trešdaļa (322,1 tūkst.) darbinieku Latvijā bija nodarbināti lielos uzņēmumos ar 250 un vairāk darbinieku, kur darbaspēka izmaksu līmenis ir augstāks nekā pārējās uzņēmumu lieluma grupās (*Tabula 3.1*). Darbvietu skaits gan gada laikā ir samazinājies par 2,4 tūkstošiem (-0,7 %) lielo uzņēmumu grupā. Vidēja lieluma uzņēmumos ar darbinieku skaitu no 50 līdz 249 tas samazinājies par 2,3 tūkstošiem (-1,2 %), un mikro uzņēmumos ar 1 līdz 9 darbiniekiem par 2,8 tūkstošiem (-1,7 %). Tikai mazajos uzņēmumos ar darbinieku skaitu no 10 līdz 49 aizņemto darbvietu skaits ir pieaudzis par 5,4 tūkstošiem jeb 3,0 procentiem (*Tabula 1.1*).

**Aizņemto darbvietu vidējais skaits pa saimniecisko darbību veidiem
(tūkst.; Attēls 1.3)**

Aizņemto darbviētu vidējais skaits pēc nodarbināto skaita pa saimniecisko darbību veidiem (tūkst.)

Tabula 1.1

		2022					2023				
		1-9 mikro	10-49 mazie	50-249 vidējie	250+ lielle	vidēji visās grupās	1-9 mikro	10-49 mazie	50-249 vidējie	250+ Lielie	vidēji visās grupās
Pavisam pēc darbības veida (NACE 2. redakcija)		164,8	175,9	188,4	324,5	853,7	162,1	181,3	186,1	322,1	851,5
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	7,2	6,6	4,2	2,8	20,8	7,2	7,3	4,0	2,8	21,4
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	0,4	1,0	1,2	0,7	3,3	0,3	1,0	1,1	0,7	3,2
C	Apstrādes rūpniecība	14,3	29,8	39,4	30,3	113,7	14,0	30,4	38,5	28,2	111,1
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	0,8	1,6	3,0	5,0	10,3	0,8	1,5	2,8	5,0	10,2
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	0,5	1,4	2,8	2,1	6,8	0,5	1,7	2,7	1,8	6,7
F	Būvniecība	16,1	24,4	12,7	4,5	57,6	15,6	25,2	12,4	4,0	57,2
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	40,8	32,3	26,7	36,7	136,4	40,2	32,3	26,3	35,2	133,9
H	Transports un uzglabāšana	12,0	17,3	13,7	22,8	65,8	11,9	16,4	13,7	23,4	65,4
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	7,2	12,0	6,1	4,5	29,8	6,8	12,9	7,0	4,6	31,3
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	7,5	6,5	7,8	16,6	38,3	7,9	6,1	9,1	15,7	38,8
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	1,8	1,7	4,1	7,9	15,6	1,8	1,9	3,8	8,2	15,7
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	14,1	4,8	4,0	3,8	26,6	13,7	5,6	3,2	4,0	26,6
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	18,2	9,2	5,3	3,4	36,2	17,6	10,2	6,0	3,1	36,8
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	6,9	8,8	11,7	10,7	38,1	7,1	8,7	11,6	11,8	39,2
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	0,1	1,1	9,3	50,3	60,8	0,1	1,0	9,3	49,6	60,0
P	Izglītība	2,5	4,5	12,2	75,9	95,1	2,6	5,1	10,4	76,0	94,1
Q	Veselība un sociālā aprūpe	4,9	7,3	12,9	42,1	67,2	4,9	7,9	13,1	42,9	68,7
R	Māksla, izklaide un atpūta	3,1	3,1	10,7	4,2	21,1	3,1	3,3	10,3	4,6	21,4
S	Citi pakalpojumi	6,3	2,7	0,8	0,4	10,1	6,0	2,9	0,6	0,4	9,9

Salīdzinot ar 2022. gadu, darbviētu skaits 2023. gadā samazinājās visos reģionos - izņemot Rīgu un Zemgali, kur tas nedaudz ir audzis. Rīgas statistiskajā reģionā, kur koncentrējas 66,1 procenti (jeb 562,6 tūkst.) no visām darbviētām valstī, aizņemto darbviētu skaits ir palielinājies par 2,7 tūkstošiem (+0,5 %). Savukārt Zemgalē, kur ir ap 65 tūkstošiem darbviētu, to skaits ir palielinājies par 0,4 procentiem. Vislielākais darbviētu samazinājums novērojams Latgalē, kur to 2023. gadā ir par 3,3 tūkstošiem (-5,1 %) mazāk nekā to bija iepriekšējā gadā. Vidzemē un Kurzemē samazinājums ir līdzīgs: Abās aptuveni par 7 procentiem.

Aizņemto darbviētu vidējais skaits pēc nodarbināto skaita Latvijas reģionos (tūkst.)

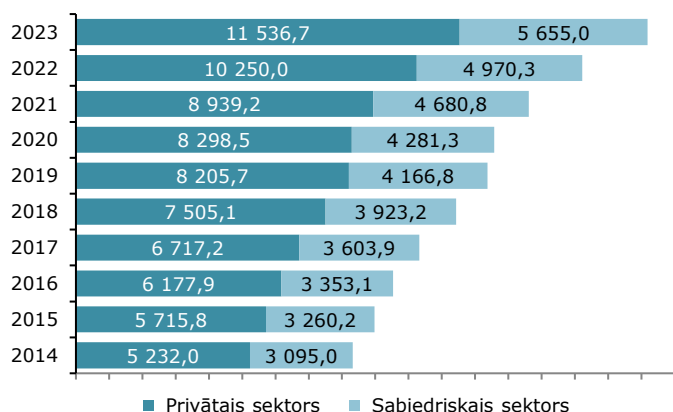
Tabula 1.2

	2022					2023				
	1-9 mikro	10-49 mazie	50-249 vidējie	250+ lielle	vidēji visās grupās	1-9 mikro	10-49 mazie	50-249 vidējie	250+ Lielie	vidēji visās grupās
Pavisam Latvijā	164,8	175,9	188,4	324,5	853,7	162,1	181,3	186,1	322,1	851,5
Rīgas statistiskais reģions	104,6	107,2	114,3	233,8	559,8	102,4	110,2	115,7	234,2	562,6
Vidzemes statistiskais reģions	17,9	19,3	17,9	23,6	78,6	18,1	19,9	16,9	22,8	77,7
Kurzemes statistiskais reģions	17,1	20,6	24,0	24,2	86,0	16,6	21,5	23,5	23,4	85,0
Zemgales statistiskais reģions	12,7	14,8	16,6	20,6	64,8	12,9	15,4	16,6	20,1	65,1
Latgales statistiskais reģions	12,5	14,0	15,6	22,4	64,4	12,1	14,1	13,4	21,5	61,1

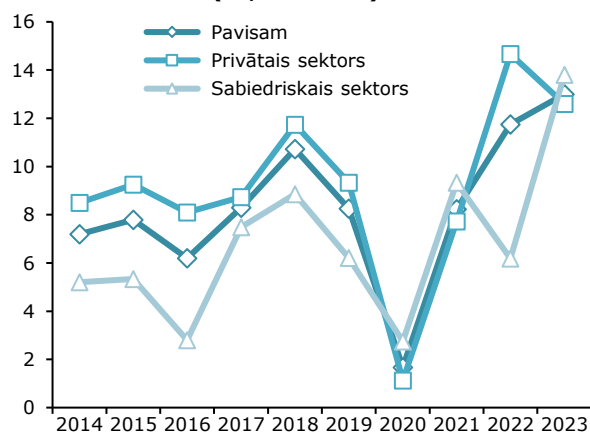
2. KOPĒJĀS DARBASPĒKA IZMAKSAS

Kopējās darbaspēka izmaksas 2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājās par 13 % jeb 1 971,3 milj. eiro, sasniedzot 17 191,6 milj. eiro (*Tabula 2.1*). Sabiedriskajā sektorā darbaspēka izmaksas augušas straujāk (par 13,8 %) pretstatā privātajam sektoram, kur tās augušas par 12,6 % gadā. Pēdējo desmit gadu laikā sabiedriskajā sektorā tas ir lielākais pieaugums (*Attēls 2.2*).

**Kopējās darbaspēka izmaksas Latvijā
(milj. eiro; Attēls 2.1)**

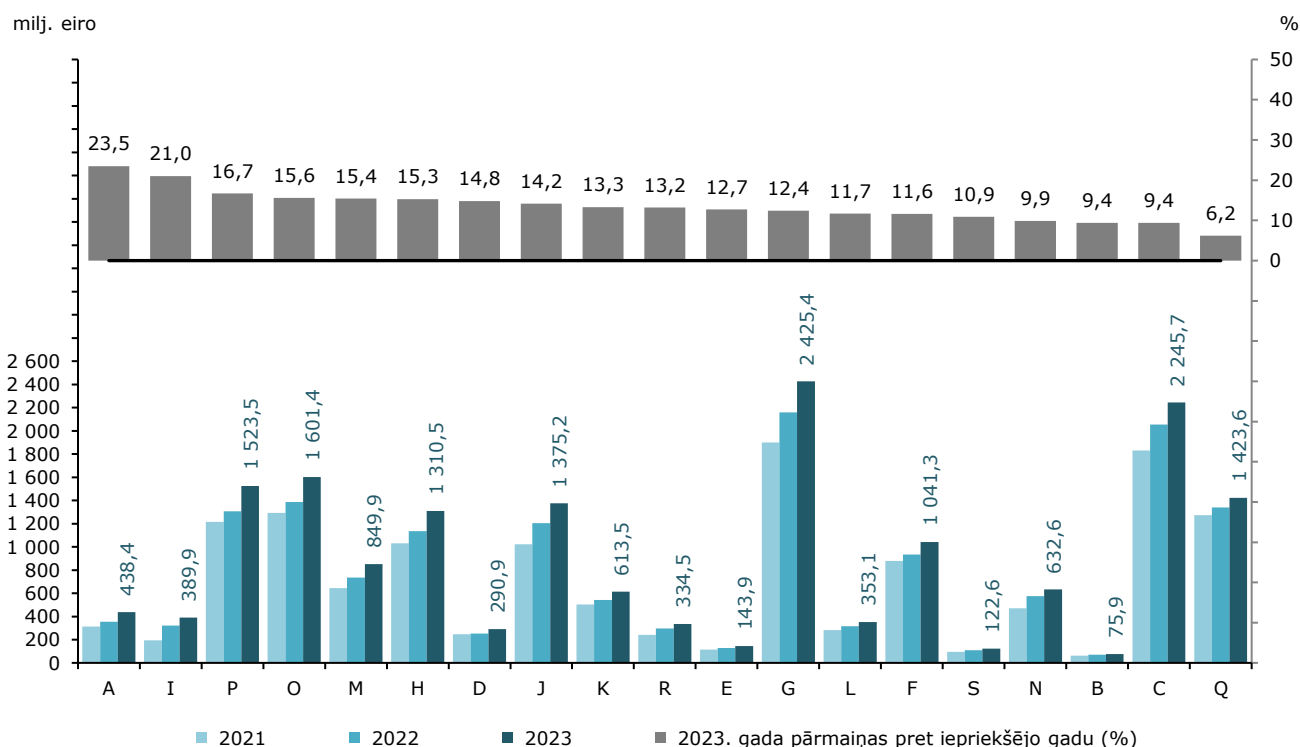

**Kopējo darbaspēka izmaksu pārmaiņas
Latvijā pret iepriekšējo gadu
(%; Attēls 2.2)**

2023. gadā kopējās darbaspēka izmaksas palielinājās visās tautsaimniecības nozarēs. Straujākais pieaugums (+23,5 %) bija lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē, kam sekoja izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi ar 21,0 % un izglītības joma ar 16,7 % kopējo darbaspēka izmaksu pieaugumu (*Attēls 2.3*).

**Kopējās darbaspēka izmaksas pa saimniecisko darbību veidiem
(Attēls 2.3)**

2023. gadā lielākais kopējo darbaspēka izmaksu īpatsvars tautsaimniecībā saglabājās tirdzniecībai ar 14,1 %, kam sekoja apstrādes rūpniecība ar 13,1 % īpatsvaru un valsts pārvalde un aizsardzība ar 9,3 % darbaspēka izmaksu īpatsvaru Latvijas tautsaimniecībā.

Kopējo darbaspēka izmaksu īpatsvars gada laikā samazinājās veselības un sociālās aprūpes nozarei par 0,5 procentpunktiem un apstrādes rūpniecībai par 0,4 procentpunktiem. Savukārt par 0,3 procentpunktiem tas pieaudzis izglītības un lauksaimniecības nozarēs. Par 0,2 procentpunktiem audzis valsts pārvaldes un izmitināšanas-ēdināšanas pakalpojumu īpatsvars valsts tautsaimniecībā (*Tabula 2.1*).

Kopējās darbaspēka izmaksas pa saimniecisko darbību veidiem

Tabula 2.1

		Kopējās darbaspēka izmaksas (milj. eiro)			Pārmaiņas pret iepriekšējo gadu (%)			Īpatsvars (%)		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Pavisam pēc darbības veida (NACE 2. redakcija)		13 619,99	15 220,30	17 191,62	8,2	11,7	13,0	100,0	100,0	100,0
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	314,00	355,10	438,43	4,8	13,1	23,5	2,3	2,3	2,6
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	61,45	69,42	75,94	14,1	13,0	9,4	0,5	0,5	0,4
C	Apstrādes rūpniecība	1 830,57	2 053,36	2 245,67	12,8	12,2	9,4	13,4	13,5	13,1
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	247,09	253,48	290,94	4,0	2,6	14,8	1,8	1,7	1,7
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	114,63	127,62	143,88	-2,6	11,3	12,7	0,8	0,8	0,8
F	Būvniecība	880,15	933,11	1 041,29	5,7	6,0	11,6	6,5	6,1	6,1
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	1 900,71	2 157,74	2 425,38	8,4	13,5	12,4	14,0	14,2	14,1
H	Transports un uzglabāšana	1 031,54	1 136,50	1 310,45	1,9	10,2	15,3	7,6	7,5	7,6
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	193,64	322,23	389,89	-9,2	66,4	21,0	1,4	2,1	2,3
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	1 022,04	1 204,62	1 375,23	14,5	17,9	14,2	7,5	7,9	8,0
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	503,73	541,40	613,47	1,9	7,5	13,3	3,7	3,6	3,6
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	283,86	316,17	353,07	-2,3	11,4	11,7	2,1	2,1	2,1
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	645,59	736,52	849,87	3,8	14,1	15,4	4,7	4,8	4,9
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	470,53	575,62	632,60	-2,8	22,3	9,9	3,5	3,8	3,7
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	1 293,81	1 385,61	1 601,44	7,0	7,1	15,6	9,5	9,1	9,3
P	Izglītība	1 216,58	1 305,99	1 523,45	7,0	7,3	16,7	8,9	8,6	8,9
Q	Veselība un sociālā aprūpe	1 272,92	1 339,90	1 423,60	32,5	5,3	6,2	9,3	8,8	8,3
R	Māksla, izklaide un atpūta	242,41	295,46	334,46	-1,0	21,9	13,2	1,8	1,9	1,9
S	Citi pakalpojumi	94,63	110,45	122,55	-7,0	16,7	10,9	0,7	0,7	0,7

Kopējās darbaspēka izmaksas Latvijas reģionos

Tabula 2.2

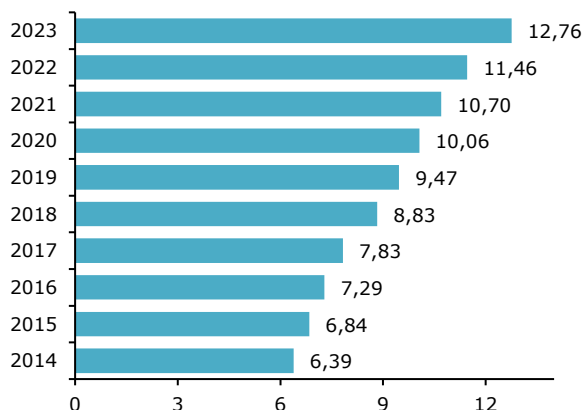
	Kopējās darbaspēka izmaksas (milj. eiro)			Pārmaiņas pret iepriekšējo gadu (%)			Īpatsvars (%)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Pavisam Latvijā	13 619,99	15 220,30	17 191,62	8,2	11,7	13,0	100,0	100,0	100,0
Rīgas statistiskais reģions	9 892,44	11 134,55	12 613,35	...	12,6	13,3	72,6	73,2	73,4
Vidzemes statistiskais reģions	960,72	1 067,02	1 209,09	...	11,1	13,3	7,1	7,0	7,0
Kurzemes statistiskais reģions	1 178,30	1 284,11	1 446,52	...	9,0	12,6	8,7	8,4	8,4
Zemgales statistiskais reģions	874,45	957,91	1 086,89	...	9,5	13,5	6,4	6,3	6,3
Latgales statistiskais reģions	714,09	776,71	835,77	...	8,8	7,6	5,2	5,1	4,9

... – 2021. gada teritoriālais dalījums atšķiras no 2020. gadā lietotā

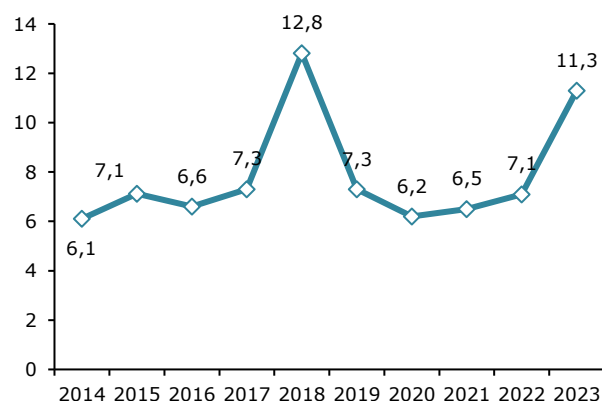
3. DARBASPĒKA IZMAKSAS VIENĀ NOSTRĀDĀTĀ STUNDĀ

Svarīgākais rādītājs darbaspēka izmaksu pārmaiņu novērtēšanai ir darbaspēka izmaksas nostrādātā stundā. 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, darbaspēka izmaksas valstī vienā nostrādātā stundā pieauga par vidēji 11,3 % jeb 1,30 eiro, sasniedzot 12,76 eiro/stundā (Attēli 3.1 un 3.2).

Darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā Latvijā (eiro/h; Attēls 3.1)

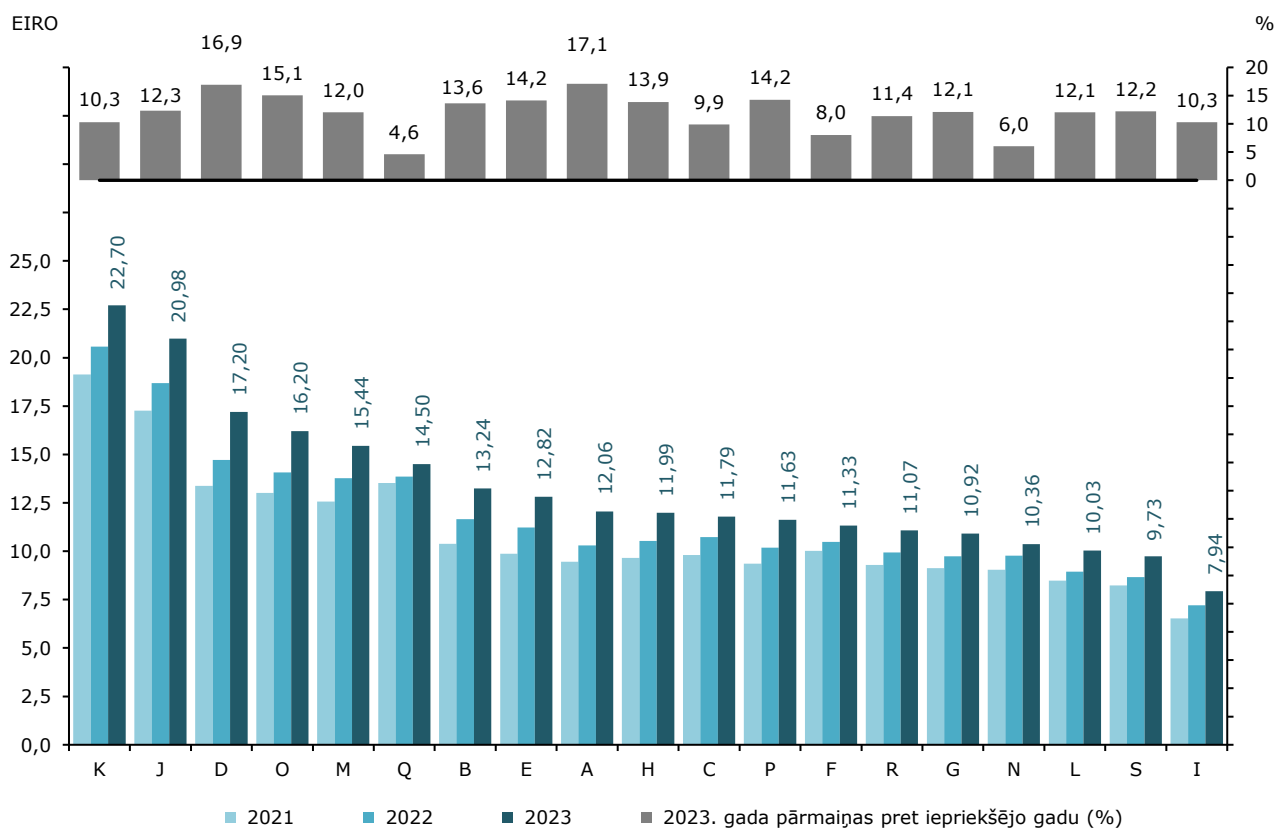

Darbaspēka izmaksu pārmaiņas vienā nostrādātā stundā Latvijā pret iepriekšējo gadu (%; Attēls 3.2)

2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, darbaspēka izmaksas stundā pieauga visās tautsaimniecības pamatnozārēs. Straujākais kāpums bija vērojams lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē – par 17,1 %. Finanšu un apdrošināšanas pakalpojumu nozarē arī 2023. gadā saglabājās augstākais darbaspēka izmaksu līmenis – 22,70 eiro/stundā, kas ir par 77,9 % lielāks nekā vidēji tautsaimniecībā (Attēls 3.3 un Tabula 3.1).

Darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā pa saimniecisko darbību veidiem (Attēls 3.3)

Salīdzinoši lielas vienas stundas darbaspēka izmaksas bija informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozarē – 20,98 eiro/stundā, elektroenerģijas, gāzes un siltumapgādes nozarē – 17,20 eiro/stundā un valsts pārvaldē – 16,20 eiro/stundā.

Vislētākā darbaspēka stunda bija izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu sniedzējiem – 7,94 eiro/stundā (Attēls 3.3 un Tabula 3.1).

**Darbspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā pēc vidējā darbinieku skaita uzņēmumā
pa saimniecisko darbību veidiem (eiro/h)**

Tabula 3.1

		2023				
		1-9 Mikro	10-49 Mazie	50-249 vidējie	250+ lielie	vidēji visās grupās
Pavisam pēc darbības veida (NACE 2. redakcija)		9,53	11,16	13,69	14,51	12,76
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	8,64	10,34	15,54	18,87	12,06
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	9,57	11,74	12,74	•	13,24
C	Apstrādes rūpniecība	8,28	9,62	12,23	15,01	11,79
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	12,39	12,21	10,59	22,74	17,20
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	10,54	11,05	12,53	15,36	12,82
F	Būvniecība	8,94	10,11	13,65	19,00	11,33
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	8,82	11,13	13,34	10,71	10,92
H	Transports un uzglabāšana	8,81	9,28	12,18	15,30	11,99
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	6,64	7,06	8,69	10,96	7,94
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	14,05	21,43	24,08	21,85	20,98
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	15,25	21,46	24,38	23,31	22,70
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	8,68	10,78	9,69	12,42	10,03
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	11,22	17,20	20,36	18,44	15,44
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	10,40	11,15	10,54	9,47	10,36
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	14,24	17,78	18,21	15,81	16,20
P	Izglītība	9,16	10,65	13,64	11,51	11,63
Q	Veselība un sociālā aprūpe	14,24	13,68	12,07	15,43	14,50
R	Māksla, izklaide un atpūta	8,55	11,07	11,13	12,23	11,07
S	Citi pakalpojumi	8,67	11,86	8,94	•	9,73

Lielākais vienas stundas darbspēka izmaksu pieaugums absolūtos skaitļos 2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bija elektroenerģijas, gāzes apgādes, siltumapgādes un gaisa kondicionēšanas nozarē – pieaugums par 2,49 eiro/stundā, informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozarē (par 2,30 eiro/h) un finanšu un apdrošināšanas darbību nozarē (par 2,12 eiro/h). Vislēnāk augušas vienas darba stundas izmaksas administratīvo un apkalpojošo dienestu jomā: tikai par 0,59 eiro.

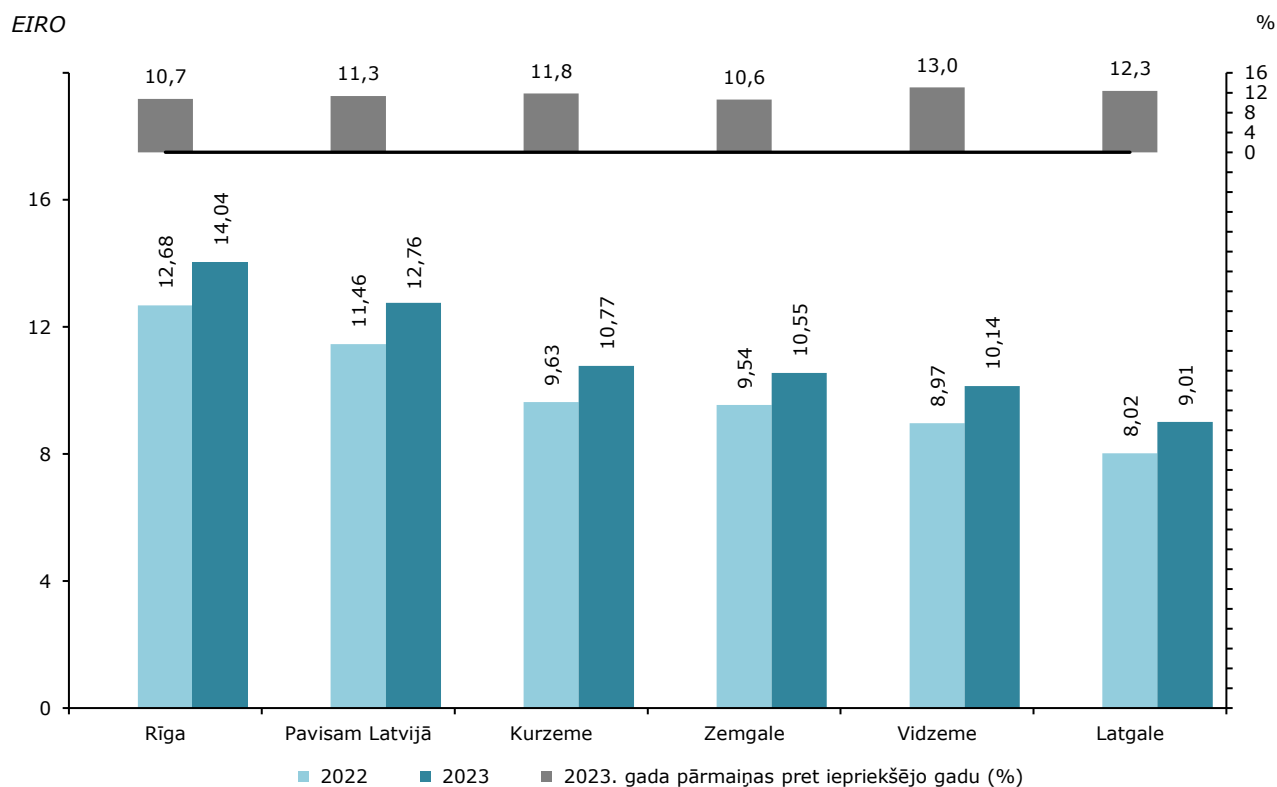
2023. gadā augstākās darbspēka izmaksas vienā stundā visās uzņēmumu lieluma grupās bija Rīgā, savukārt zemākās – Latgales reģionā. Latgales reģionā darbspēka izmaksas stundā vidējo uzņēmumu grupā bija par 6,08 eiro zemākas nekā Rīgā, savukārt uzņēmumos ar darbinieku skaitu no 10 līdz 49 šī atšķirība bija 5,12 eiro stundā (*Attēls 3.5* un *Tabula 3.2*).

**Darbspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā pēc vidējā darbinieku skaita uzņēmumā
Latvijas reģionos (eiro/h)**

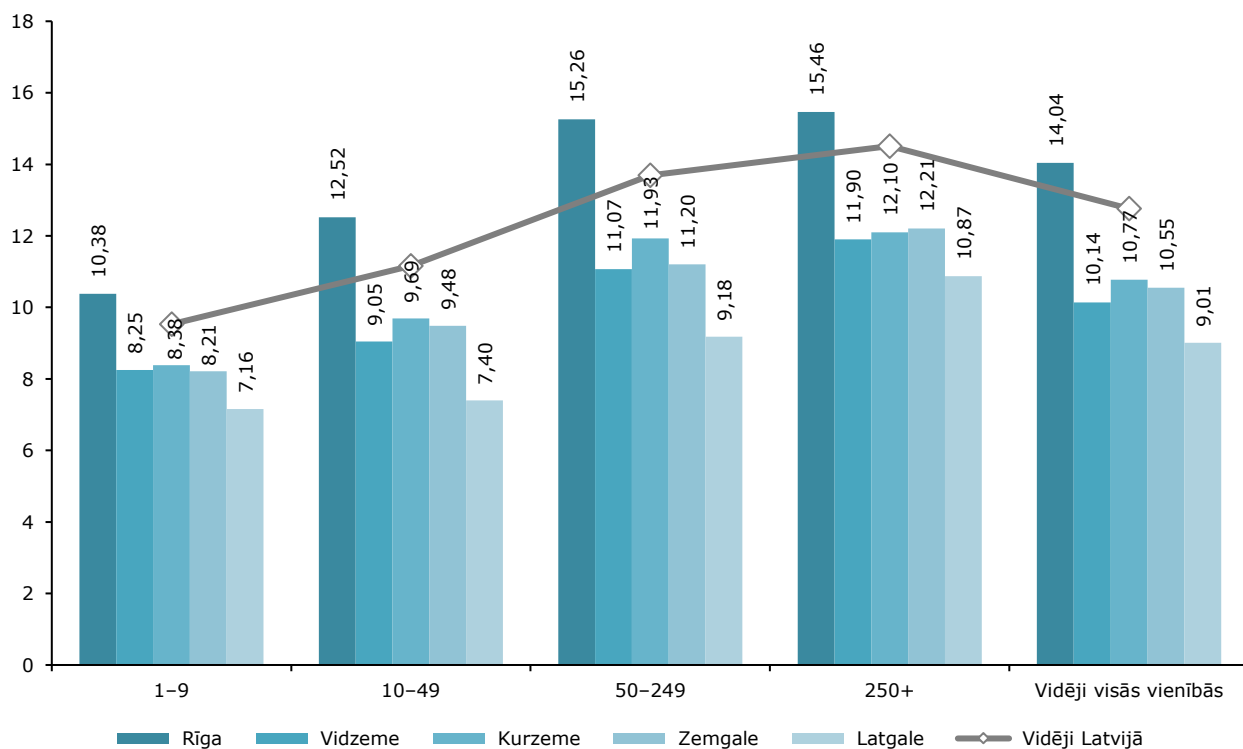
Tabula 3.2

	2022					2023				
	1-9 Mikro	10-49 Mazie	50-249 vidējie	250+ lielie	vidēji visās grupās	1-9 mikro	10-49 mazie	50-249 vidējie	250+ lielie	vidēji visās grupās
Pavisam Latvijā	8,31	10,14	12,27	13,09	11,46	9,53	11,16	13,69	14,51	12,76
Rīgas statistiskais reģions	9,06	11,52	13,74	14,02	12,68	10,38	12,52	15,26	15,46	14,04
Vidzemes statistiskais reģions	7,20	7,98	9,95	10,35	8,97	8,25	9,05	11,07	11,90	10,14
Kurzemes statistiskais reģions	7,29	8,61	10,67	10,94	9,63	8,38	9,69	11,93	12,10	10,77
Zemgales statistiskais reģions	7,19	8,46	10,28	11,05	9,54	8,21	9,48	11,20	12,21	10,55
Latgales statistiskais reģions	6,04	6,48	8,38	9,72	8,02	7,16	7,40	9,18	10,87	9,01

Darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā Latvijas statistiskajos reģionos
(Attēls 3.4)

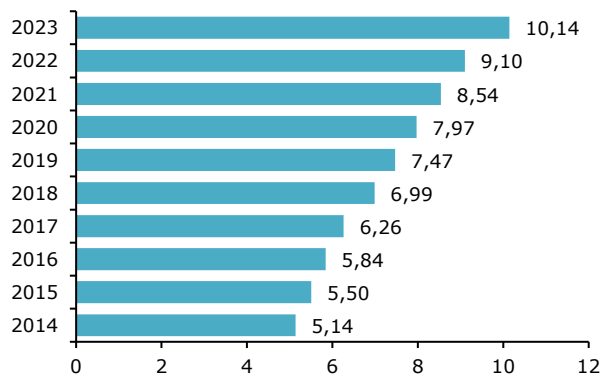
Darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā pēc vidējā darbinieku skaita uzņēmumā starp Latvijas reģioniem 2023. gadā
(eiro/h; Attēls 3.5)

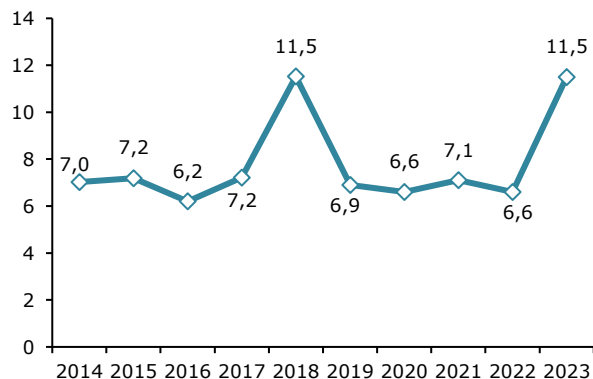
4. BRUTO DARBA SAMAKSA VIENĀ NOSTRĀDĀTĀ STUNDĀ

Bruto darba samaksa vienā nostrādātā stundā 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, palielinājās par 11,5 % jeb 1,05 eiro (Attēls 4.2 un Tabula 4.1).

Bruto darba samaksa Latvijā vienā nostrādātā stundā (eiro/h; Attēls 4.1)

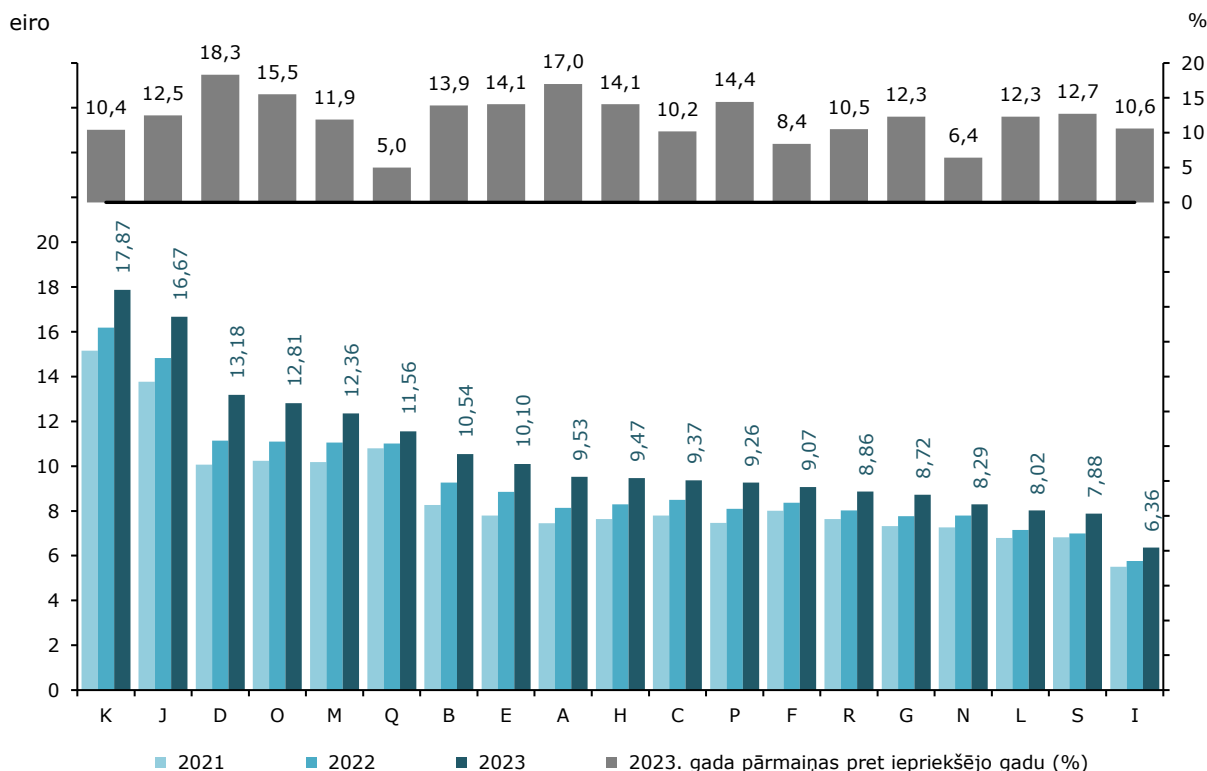
Bruto darba samaksas pārmaiņas vienā nostrādātā stundā Latvijā pret iepriekšējo gadu (%; Attēls 4.2)

Starp tautsaimniecības pamatnozarēm visaugstākā stundas bruto darba samaksa saglabājās finanšu un apdrošināšanas sektorā – vidēji 17,87 eiro/stundā. Tai sekoja informācijas un komunikāciju pakalpojumi ar 16,67 eiro un elektroenerģijas, gāzes un siltumapgādes nozare ar 13,18 eiro/stundā. Savukārt izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozarē vienas stundas darba samaksa bruto bija vidēji 6,36 eiro un strādājošie citu pakalpojumu nozarē vidēji saņēma 7,88 eiro/stundā (Attēls 4.3 un Tabula 4.1).

2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bruto darba samaksa stundā pieauga visās tautsaimniecības nozarēs. Absolūtās vienībās lielākais pieaugums (+2,04 eiro/h) bija elektroenerģijas, gāzes un siltumapgādes nozarē. Tai sekoja līdzīgs darba samaksas pieaugums informācijas-komunikāciju nozarē, valsts pārvaldē un finanšu-apdrošināšanas sektorā – katrā attiecīgi līdzīgi par 1,85, 1,72 un 1,68 eiro vairāk nekā gadu iepriekš par vienu nostrādāto stundu. Savukārt trešais lielākais bruto darba samaksas pieaugums (+1,39 eiro/h) bija lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē (Tabula 4.1).

Bruto darba samaksa vienā nostrādātā stundā pa saimniecisko darbību veidiem (Attēls 4.3)

Bruto darba samaksa vienā nostrādātā stundā pa saimniecisko darbību veidiem

Tabula 4.1

		Bruto darba samaksa vienā nostrādātā stundā (eiro/h)			Pārmaiņas pret iepriekšējo gadu (%)		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Pavisam pēc darbības veida (NACE 2. redakcija)		8,54	9,10	10,14	7,1	6,6	11,5
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	7,45	8,14	9,53	1,3	9,3	17,0
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	8,26	9,26	10,54	-3,2	12,1	13,9
C	Apstrādes rūpniecība	7,79	8,50	9,37	2,6	9,1	10,2
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	10,07	11,14	13,18	6,8	10,6	18,3
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	7,80	8,85	10,10	1,1	13,4	14,1
F	Būvniecība	8,01	8,37	9,07	-0,3	4,4	8,4
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	7,32	7,76	8,72	6,3	6,1	12,3
H	Transports un uzglabāšana	7,63	8,30	9,47	1,9	8,9	14,1
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	5,51	5,76	6,36	-1,4	4,5	10,6
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	13,77	14,82	16,67	7,5	7,6	12,5
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	15,15	16,19	17,87	3,7	6,9	10,4
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	6,80	7,15	8,02	5,1	5,0	12,3
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	10,18	11,05	12,36	13,2	8,5	11,9
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	7,26	7,79	8,29	2,7	7,3	6,4
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	10,24	11,09	12,81	6,0	8,3	15,5
P	Izglītība	7,47	8,10	9,26	11,8	8,3	14,4
Q	Veselība un sociālā aprūpe	10,79	11,01	11,56	26,1	2,1	5,0
R	Māksla, izklaide un atpūta	7,63	8,02	8,86	13,2	5,0	10,5
S	Citi pakalpojumi	6,82	6,99	7,88	4,7	2,6	12,7

Analizējot bruto darba samaksu vienā nostrādātā stundā reģionu griezumā par 2023. gadu, redzams, ka tā ir palielinājusies visos Latvijas reģionos. Vidzemē vienas stundas bruto darba samaksa pieauga par 0,94 eiro (+13,1 %), Latgalē par 0,79 eiro (+12,4 %) un Kurzēm par 0,94 eiro stundā (+12,2 %; Tabula 4.2).

Bruto darba samaksa vienā nostrādātā stundā Latvijas reģionos

Tabula 4.2

	Bruto darba samaksa vienā nostrādātā stundā (eiro/h)			Pārmaiņas pret iepriekšējo gadu (%)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
LATVIJA	8,54	9,10	10,14	7,1	6,6	11,5
Rīgas statistiskais reģions	9,45	10,05	11,16	...	6,4	11,0
Vidzemes statistiskais reģions	6,69	7,14	8,08	...	6,7	13,1
Kurzemes statistiskais reģions	7,22	7,66	8,60	...	6,1	12,2
Zemgales statistiskais reģions	7,22	7,59	8,42	...	5,1	10,8
Latgales statistiskais reģions	5,95	6,37	7,16	...	7,1	12,4

... – 2021. gada teritoriālais dalījums atšķiras no 2020. gadā lietotā

Viszīmākā bruto darba samaksa vienā nostrādātā stundā 2023. gadā saglabājās Latgalē – 7,16 eiro par stundu. Tie ir 70,6 % no vidējās stundas bruto darba samaksas Latvijā (2022. gadā tie bija 70,0 %). Savukārt Rīgā bruto darba samaksa stundā ir par 10,0 % virs vidējā līmeņa valstī (2022. gadā – par 12,2 %). Redzams, ka 2023. gada laikā šis īpatsvars ir nedaudz samazinājies.

5. PĀRĒJĀS DARBASPĒKA IZMAKSAS VIENĀ NOSTRĀDĀTĀ STUNDĀ

Pārējās darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, pieaugušas par 10,4 % jeb 0,25 eiro/stundā.

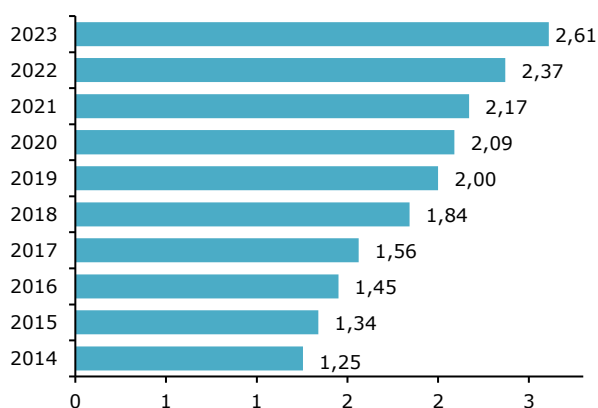
Augstākās pārējās darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā 2023. gadā saglabājās finanšu un apdrošināšanas darbību nozarē (4,82 eiro/h), informācijas un komunikācijas pakalpojumu jomā (4,30 eiro/h) un elektroenerģijas, gāzes un siltumapgādes nozarē (4,02 eiro/h). 2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo, pārējās darbaspēka izmaksas straujāk auga lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē (par 17,0 % jeb 0,36 eiro/h). Tai sekoja mākslas un izklaides joma ar pārējo darbaspēka izmaksu pieaugumu par 15,1 % jeb 0,29 eiro/stundā un ūdens apgādes, atkritumu un sanācijas nozare ar 14,3 % pieaugumu jeb 0,34 eiro/stundā (*Attēls 5.3 un Tabula 5.1*).

Pārējās darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā pa saimniecisko darbību veidiem

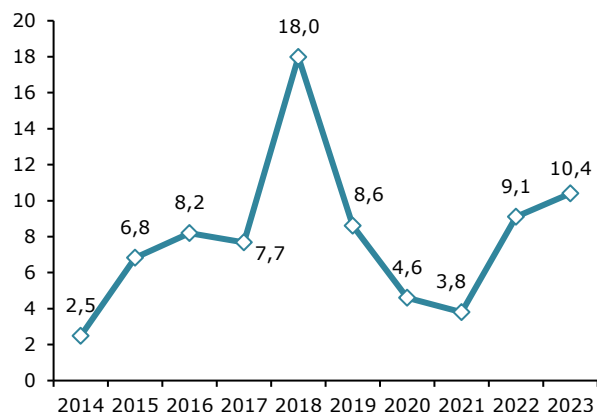
Tabula 5.1

		Pārējās darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā (eiro/h)			Pārmaiņas pret iepriekšējo gadu (%)		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Pavisam pēc darbības veida (NACE 2. redakcija)		2,17	2,37	2,61	3,8	9,1	10,4
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	2,00	2,16	2,52	-1,6	8,0	17,0
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	2,13	2,39	2,69	-4,2	12,2	12,7
C	Apstrādes rūpniecība	2,02	2,22	2,43	0,3	10,3	9,1
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	3,30	3,57	4,02	8,8	8,2	12,6
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	2,07	2,39	2,73	-1,7	15,4	14,3
F	Būvniecība	2,01	2,12	2,26	-1,4	5,7	6,6
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	1,80	1,98	2,20	0,8	10,3	10,9
H	Transports un uzglabāšana	2,03	2,23	2,51	-3,9	9,6	12,8
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	1,02	1,44	1,58	-27,7	40,7	9,5
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	3,49	3,86	4,30	4,7	10,7	11,5
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	3,99	4,38	4,82	0,1	9,8	10,1
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	1,67	1,80	2,01	1,8	7,5	11,8
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	2,38	2,73	3,08	9,5	14,9	12,8
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	1,78	1,98	2,07	-1,3	11,3	4,4
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	2,78	2,98	3,39	8,2	7,4	13,7
P	Izglītība	1,88	2,08	2,37	10,1	10,9	13,6
Q	Veselība un sociālā aprūpe	2,73	2,85	2,95	23,0	4,2	3,4
R	Māksla, izklaide un atpūta	1,66	1,92	2,21	-1,7	15,8	15,1
S	Citi pakalpojumi	1,41	1,68	1,85	-4,9	18,9	10,3

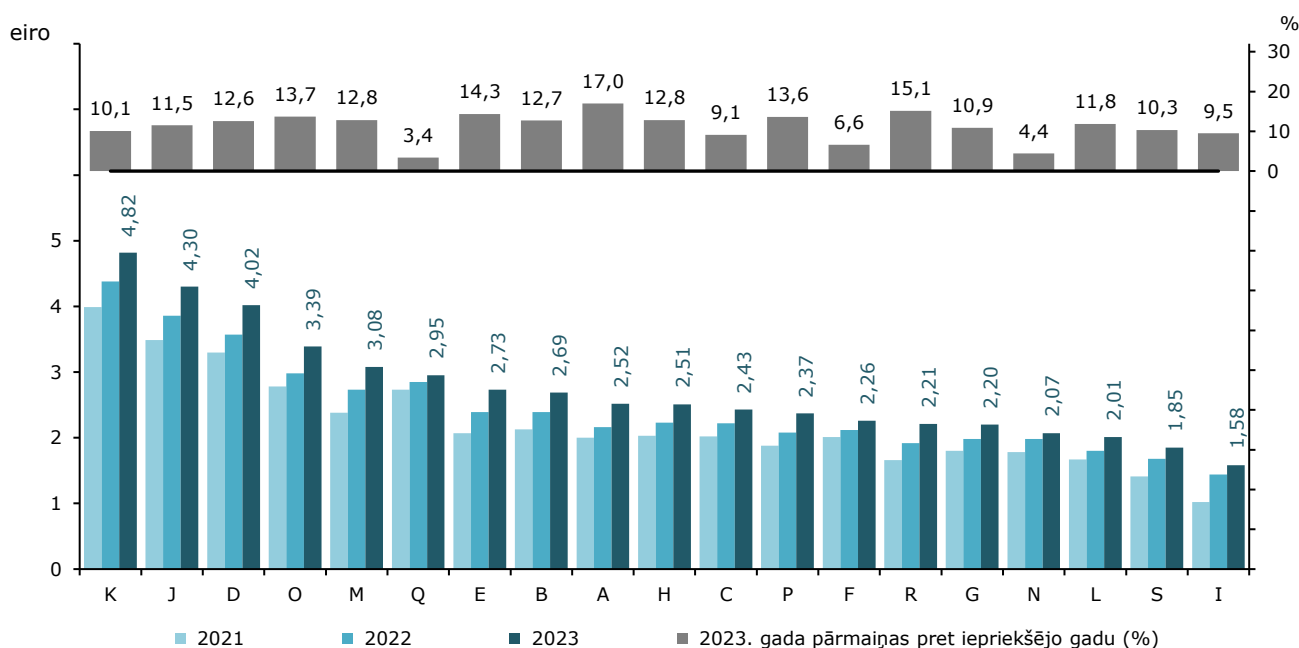
Pārējās darbaspēka izmaksas Latvijā vienā nostrādātā stundā (eiro/h; Attēls 5.1)

Pārējo darbaspēka izmaksu pārmaiņas Latvijā vienā nostrādātā stundā pret iepriekšējo gadu (%; Attēls 5.2)

Pārējās darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā pa saimniecisko darbību veidiem (Attēls 5.3)

Aplūkojot pārējās darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā reģionos, redzams, ka 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, tās ir palielinājušās visos reģionos. Straujākais pieaugums bija Vidzemē (par 12,3 % jeb 0,23 eiro/h), Latgalē (par 12,0 % jeb 0,20 eiro/h) un Kurzēmē (par 10,4 % jeb 0,21 eiro/h). Savukārt Rīgā pārējās darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā palielinājās par 9,9 % (0,26 eiro/h; Tabula 5.2).

Pārējās darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā Latvijas reģionos

Tabula 5.2

	Pārējās darbaspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā (eiro/h)			Pārmaiņas pret iepriekšējo gadu (%)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Pavisam Latvijā	2,17	2,37	2,61	3,8	9,1	10,4
Rīgas statistiskais reģions	2,41	2,62	2,88	...	9,0	9,9
Vidzemes statistiskais reģions	1,67	1,83	2,06	...	9,7	12,3
Kurzemes statistiskais reģions	1,82	1,97	2,17	...	8,2	10,4
Zemgales statistiskais reģions	1,82	1,95	2,14	...	7,3	9,6
Latgales statistiskais reģions	1,51	1,65	1,85	...	9,3	12,0

... – 2021. gada teritoriālais dalījums atšķiras no 2020. gadā lietotā

6. BRUTO DARBA SAMAKSAS SADALĪJUMS REGULĀRAJĀ, NEREGULĀRAJĀ DARBA SAMAKSĀ UN SAMAKSĀ NATŪRĀ

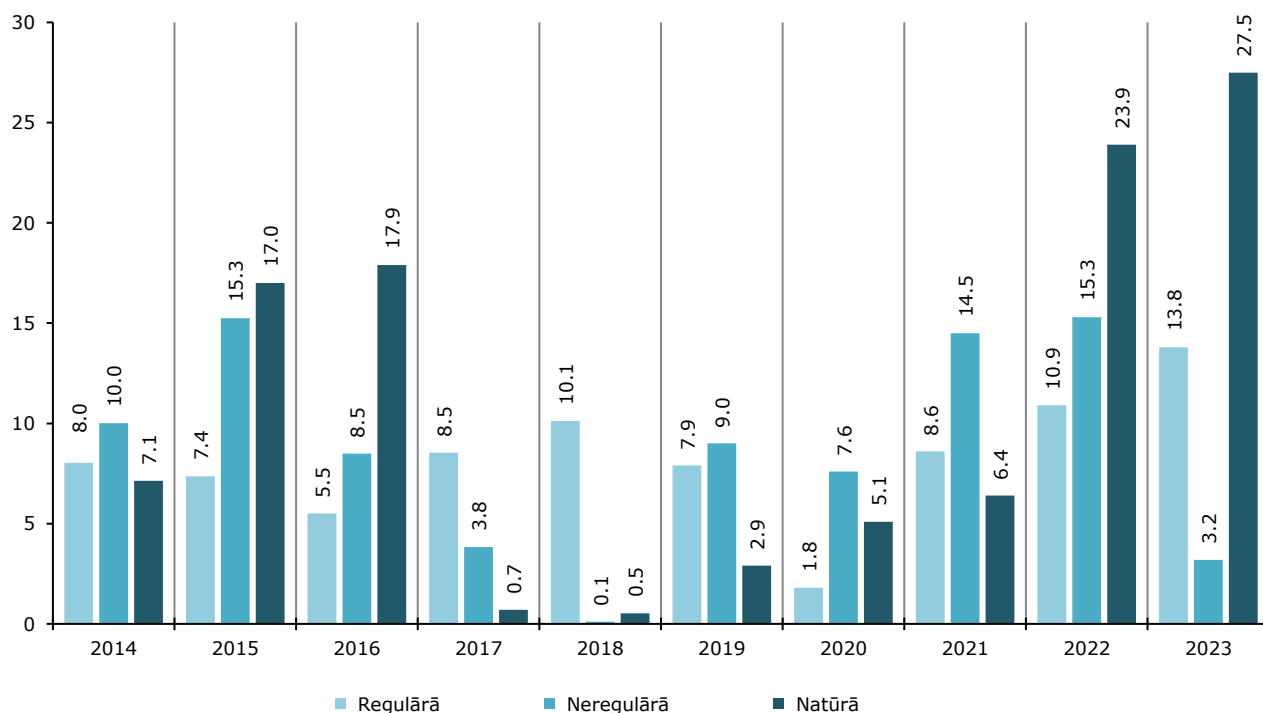
Aplūkojot bruto darba samaksas struktūru, redzams, ka 2023. gadā regulārā darba samaksa veidoja 93,5 %, neregulārā – 6,0 % un darba samaksa natūrā – 0,5 procentus no kopējās darba samaksas. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu regulārās darba samaksas īpatsvars kopējajā bruto darba samaksā pieauga par 0,5 procentpunktiem, neregulārās samaksas daļa par 6,0 procentpunktiem un samaksas natūrā daļa pieauga par 0,5 procentpunktiem (*Tabula 6.3*).

2023. gadā gan regulārā, gan neregulārā darba samaksa, gan samaksa natūrā palielinājās. Regulārā darba samaksa palielinājās par 13,8 % (+1 552,4 milj. eiro), neregulārā – par 3,2 % (+25,5 milj. eiro), savukārt samaksa natūrā – par 27,5 % (+14,9 milj. eiro; *Tabula 6.1*).

Analizējot datus tautsaimniecības pamatnozarēs, jāatzīmē, ka lielākais neregulārās darba samaksas īpatsvars 2023. gadā saglabājās elektroenerģija, gāzes un siltumapgādes nozarē (11,4 %) – kaut arī salīdzinājumā pret iepriekšējo gadu tas ir samazinājies par 0,2 procentpunktiem. Savukārt zemākais neregulārās darba samaksas īpatsvars 2023. gadā bija citu pakalpojumu nozarē (2,2 %).

Neregulāro piemaksu apjoms nedaudz pieauga informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozarē (+0,4 %) un izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu jomā (+0,2 %; *Tabula 6.3*).

Bruto darba samaksas regulāro, neregulāro izmaksu un samaksas natūrā pārmaiņas pret iepriekšējo gadu (%) ; Attēls 6.1)

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu 2023. gadā regulāri izmaksātā darba samaksa visstraujāk augusi lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības jomā (par 23,9 %), kurpretim neregulārās piemaksas algai visstraujāk auga izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozarē (par 26,5 %). Turpat arī bija nākamais straujākais regulārās darba samaksas kāpums (par 21,0 %), kam sekoja izglītības joma ar regulāri izmaksātās algas kāpumu par 18 % un transporta-uzglabāšana nozare ar 17,1 % regulārās darba samaksas kāpumu.

Sekojoš izmitināšanas un ēdināšanas jomai ar jau pieminēto 26,5 % neregulārās darba samaksas kāpumu līdzās regulārajai darba samaksai, nākamās visstraujāk augušās neregulārās darba samaksas bija informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozarē (par 20,1 %) un lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē ar 17,2 % pieaugumu.

**Bruto darba samaksas sadalījums regulārajā, neregulārajā un samaksā natūrā
pa saimniecisko darbību veidiem**

Tabula 6.1

		2022. gads: Bruto darba samaksas sadalījums (milj. eiro)			2023. gads: Bruto darba samaksas sadalījums (milj. eiro)		
		Regulārā	Neregulārā	Natūrā	Regulārā	Neregulārā	Natūrā
Pavisam pēc darbības veida (NACE 2. redakcija)		11 229,64	796,13	54,06	12 782,04	821,63	68,92
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	261,85	18,81	0,10	324,54	22,03	0,12
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	50,29	4,89	0,00	55,12	5,37	0,00
C	Apstrādes rūpniecība	1 525,27	99,91	2,38	1 675,89	105,06	2,68
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	169,61	22,36	0,01	197,45	25,53	0,02
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	95,12	5,37	0,00	108,14	5,13	0,01
F	Būvniecība	713,25	31,14	0,03	800,89	32,41	0,31
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	1 610,34	106,17	2,74	1 830,88	104,21	2,58
H	Transports un uzglabāšana	846,45	48,48	1,20	991,49	43,13	1,18
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	246,17	11,44	0,08	297,87	14,47	0,04
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	894,29	59,71	1,63	1 019,28	71,69	2,14
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	388,58	36,35	1,20	441,60	40,52	0,97
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	234,00	18,38	0,19	265,51	16,23	0,52
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	552,31	37,85	0,39	637,86	42,03	0,44
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	425,10	33,63	0,23	479,94	26,07	0,28
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	941,73	111,35	38,82	1 090,08	124,61	51,50
P	Izglītība	961,84	71,92	4,95	1 134,57	72,81	5,98
Q	Veselība un sociālā aprūpe	1 005,14	59,25	0,08	1 083,45	50,96	0,09
R	Māksla, izklaide un atpūta	221,82	16,49	0,04	250,41	17,24	0,06
S	Citi pakalpojumi	86,46	2,62	0,00	97,09	2,15	0,00

Bruto darba samaksas sadalījums regulārajā, neregulārajā un samaksā natūrā Latvijas reģionos

Tabula 6.2

	2022. gads: Bruto darba samaksas sadalījums (milj. eiro)			2023. gads: Bruto darba samaksas sadalījums (milj. eiro)		
	Regulārā	Neregulārā	Natūrā	Regulārā	Neregulārā	Natūrā
Pavisam Latvijā	11 229,64	796,13	54,06	12 782,04	821,63	68,92
Rīgas statistiskais reģions	8 142,89	634,68	52,43	9 292,43	663,85	66,92
Vidzemes statistiskais reģions	814,04	34,35	0,54	927,63	35,32	0,48
Kurzemes statistiskais reģions	968,76	52,80	0,28	1 104,86	49,55	0,39
Zemgales statistiskais reģions	718,25	43,24	0,60	821,81	44,24	0,69
Latgales statistiskais reģions	585,70	31,07	0,21	635,31	28,67	0,43

**Bruto darba samaksas sadalījums regulārajā, neregulārajā darba samaksā un samaksā natūrā
pa saimniecisko darbību veidiem (% no kopējās darba samaksas bruto)**

Tabula 6.3

		2022. gads: Bruto darba samaksas sadalījums (%)			2023. gads: Bruto darba samaksas sadalījums (%)		
		Regulārā	Neregulārā	Natūrā	Regulārā	Neregulārā	Natūrā
Pavisam pēc darbības veida (NACE 2. redakcija)		93,0	6,6	0,4	93,5	6,0	0,5
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	93,3	6,7	0,0	93,6	6,4	0,0
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	91,1	8,9	0,0	91,1	8,9	0,0
C	Apstrādes rūpniecība	93,7	6,1	0,1	94,0	5,9	0,2
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	88,3	11,6	0,0	88,5	11,4	0,0
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	94,7	5,3	0,0	95,5	4,5	0,0
F	Būvniecība	95,8	4,2	0,0	96,1	3,9	0,0
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	93,7	6,2	0,2	94,5	5,4	0,1
H	Transports un uzglabāšana	94,5	5,4	0,1	95,7	4,2	0,1
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	95,5	4,4	0,0	95,4	4,6	0,0
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	93,6	6,2	0,2	93,2	6,6	0,2
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	91,2	8,5	0,3	91,4	8,4	0,2
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	92,6	7,3	0,1	94,1	5,7	0,2
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	93,5	6,4	0,1	93,8	6,2	0,1
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	92,6	7,3	0,0	94,8	5,1	0,1
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	86,2	10,2	3,6	86,1	9,8	4,1
P	Izglītība	92,6	6,9	0,5	93,5	6,0	0,5
Q	Veselība un sociālā aprūpe	94,4	5,6	0,0	95,5	4,5	0,0
R	Māksla, izklaide un atpūta	93,1	6,9	0,0	93,5	6,4	0,0
S	Citi pakalpojumi	97,1	2,9	0,0	97,8	2,2	0,0

**Bruto darba samaksas sadalījums regulārajā, neregulārajā darba samaksā un samaksā natūrā Latvijas reģionos
(% no bruto darba samaksas)**

Tabula 6.4

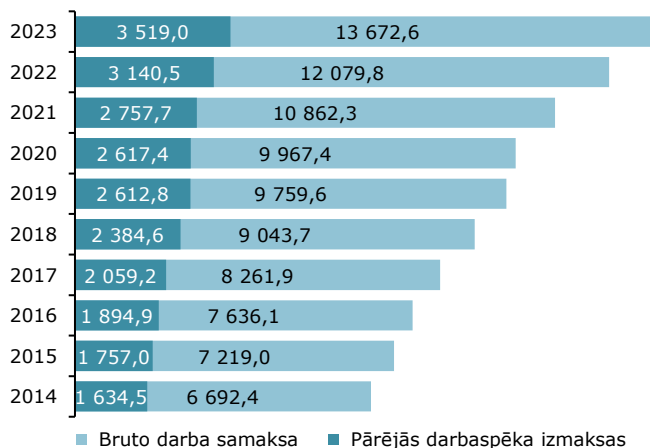
	2022. gads: Bruto darba samaksas sadalījums (%)			2023. gads: Bruto darba samaksas sadalījums (%)		
	Regulārā	Neregulārā	Natūrā	Regulārā	Neregulārā	Natūrā
Pavisam Latvijā	93,0	7,1	6,8	93,5	6,0	0,5
Rīgas statistiskais reģions	92,2	7,8	8,3	92,7	6,6	0,7
Vidzemes statistiskais reģions	95,9	4,2	1,6	96,3	3,7	0,0
Kurzemes statistiskais reģions	94,8	5,4	0,5	95,7	4,3	0,0
Zemgales statistiskais reģions	94,2	6,0	1,4	94,8	5,1	0,1
Latgales statistiskais reģions	94,9	5,3	0,7	95,6	4,3	0,1

7. DARBASPĒKA IZMAKSU STRUKTŪRA

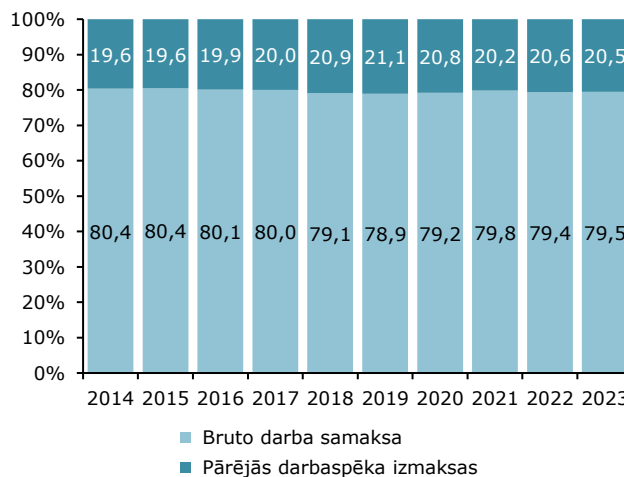
Sekojošā Komisijas Regulai (EK) 1726/1999, darbaspēka izmaksas sākotnēji tiek dalītas divās lielās grupās: bruto darba samaksā un pārējās darbaspēka izmaksās. Novērtējot proporciju starp šīm divām, redzams, ka Latvijā jau daudzus gadus tā saglabājas praktiski nemainīga. Līdzīgi arī 2023. gadā, kad 79,5 % no kopējām darbaspēka izmaksām veidoja bruto darba samaksa, kas atstāj 20,5 procentus pārējām ar darbaspēku saistītām izmaksām (Attēls 7.2).

Pārējās darbaspēka izmaksas tiek dalītas sīkāk: darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās un brīvprātīgās iemaksas, samaksa par darbnespējas lapu A, pabalsti, balvas un dāvanas un atlaišanas pabalsts. Starp šīm pēdējām, 2023. gadā lielāko proporciju veidoja darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. Tās – tāpat kā gadu iepriekš – sastādīja 18,7 % no kopējām darbaspēka izmaksām jeb 91,5 % no visām ar tiešo darba samaksu nesaistītām komponentēm. Pārējo īpatsvars darbaspēka kopējās izmaksās nesasniedza vienu procentu (t.i., 8,5 % pārējo darbaspēku izmaksu daļā; Tabula 7.1).

**Darbaspēka izmaksas Latvijā
(milj. eiro; Attēls 7.1)**

**Kopējo darbaspēka izmaksu īpatsvars Latvijā
(%; Attēls 7.2)**

2023. gadā salīdzinājumā ar 2022. gadu, pieaugot bruto darba samaksai, ievērojami pieaugušas arī darba devēja brīvprātīgās sociālās apdrošināšanas iemaksas (+21,4 %). Kurpretim izmaksas darbnespējas lapām A un atlaišanas pabalstiem samazinājušās (attiecīgi -5,0 un -2,3 %). Darba devēja izmaksas pabalstiem, balvām un dāvanām palielinājās par 6,0 % (Tabula 7.1).

Kopējo darbaspēka izmaksu struktūra Latvijā

(Tabula 7.1)

	Darbaspēka izmaksas (milj. eiro)			Pārmaiņas pret iepriekšējo gadu (%)			Īpatsvars (%)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Kopējās darbaspēka izmaksas	13 619,99	15 220,30	17 191,62	8,2	11,7	13,0	100,0	100,0	100,0
Bruto darba samaksa	10 862,27	12 079,83	13 672,59	9,0	11,2	13,2	79,8	79,4	79,5
Pārējās darbaspēka izmaksas:	2 757,72	3 140,47	3 519,03	5,4	13,9	12,1	20,2	20,6	20,5
<i>darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas</i>	2 550,85	2 851,36	3 218,82	6,6	11,8	12,9	18,7	18,7	18,7
<i>darba devēja pabalsti, balvas, dāvanas</i>	47,78	50,85	53,89	22,4	6,4	6,0	0,4	0,3	0,3
<i>darbnespējas lapu A samaksa</i>	91,80	134,34	127,60	13,0	46,3	-5,0	0,7	0,9	0,7
<i>darba devēja brīvprātīgās sociālās apdrošināšanas iemaksas</i>	61,87	68,45	83,10	6,8	10,6	21,4	0,5	0,4	0,5
<i>atlaišanas pabalsts</i>	36,69	36,83	35,98	-18,8	0,4	-2,3	0,3	0,2	0,2

METODOLOĢISKIE PASKAIDROJUMI

Dati apkopoti, izmantojot komersantu, iestāžu, nodibinājumu, biedrību un fondu ceturkšņa statistiskos pārskatus par darbu, kā arī administratīvos datu avotus. Valsts un pašvaldību iestādes, komercsabiedrības ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu 50% un vairāk un visas privātā sektora komercsabiedrības ar darbinieku skaitu 100 un vairāk tiek apsekotas pilnībā. Pārējās statistiskās vienības apseko izlases veidā, lietojot stratificētu nejaušo izlasi. Populācija tiek dalīta grupās (stratās) pēc saimnieciskās darbības veida un uzņēmuma lieluma (darbinieku skaita ziņā). Dati par privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu no 1 līdz 10 tiek iegūti no administratīvo datu avotiem un lietojot CSP aprēķinus. Darba samaksas rādītāji tiek sniegti par darbiniekiem, par kuriem veic darba laika uzskaiti un kuriem ir aprēķināta darba samaksa.

Darbspēka izmaksu posteņi un darbspēka izmaksu vienā nostrādātā stundā aprēķināšanas kārtība atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 27. februāra Regulai (EK) Nr. 450/2003 par darbspēka izmaksu indeksu.

Kopējās darbspēka izmaksas informatīvajā apskatā sadalītas divās daļās: bruto darba samaksa un pārējās darbspēka izmaksas.

Bruto darba samaksa ir regulāra un neregulāra tiešā darba samaksa – pamatalga (mēnešalga, amata alga), samaksa par nostrādāto laiku vai veikto darba apjomu, regulāras un neregulāras piemaksas un prēmijas, piemaksas par virsstundu darbu vai darbu svētku dienās, piemaksas pie atvaļinājuma, atvaļinājuma pabalsts, kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu; samaksa par nenostādātām dienām – par ikgadējo un papildatvaļinājumu, samaksa par citām dienām, kurās nestrādā; valsts sociālo apdrošināšanas obligāto iemaksu, ko maksā strādājošie, un iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas. Saskaņā ar ES normatīvajiem aktiem, apkopojot datus par darbspēka izmaksām, bruto darba samaksā ir ietverta darba samaksa natūrā.

Regulārā bruto darba samaksa ir regulāri maksājumi naudā katrā samaksas periodā (nedēļā, mēnesī), ieskaitot atvaļinājuma apmaksu.

Neregulārā bruto darba samaksa ir maksājumi naudā, kas netiek maksāti katrā samaksas periodā: ceturkšņa prēmijas vai prēmijas par lielāku laika periodu, prēmijas svētkos, piemaksas pie atvaļinājuma, atvaļinājuma pabalsts, kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu. Autoratlīdzība (honorārs) par tādējiem darbiem, kuru radīšana, izdošana vai izpilde ir pārsniegusi vienu kalendāro mēnesi.

Darba samaksa natūrā ir bruto samaksa par precēm un pakalpojumiem, ko darba devējs nodrošina saviem darbiniekiem par brīvu vai par pazeminātām cenām un kas tiek uzskatīta par darbinieku papildu ienākumiem. Tajā ietilpst: preces un pakalpojumi privātai lietošanai, izdevumi darbinieku nodrošināšanā ar dzīvojamo platību, darba devēja izdevumi automobiļu lietošanai personīgajām vajadzībām, ēdināšanas taloni un uzturdevas kompensācija, izmaksas bērnuudārza nodrošināšanai, transporta izdevumu segšana no mājām uz darba vietu, mobilā tālruņa, ko lieto gan darbam, gan privāti, rēķina tās daļas, kuru sedz darba devējs, apmaksu u.c.

Pārējās darbspēka izmaksas iekļautas: valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, ko maksā darba devējs, darba devēja brīvprātīgās sociālās apdrošināšanas iemaksas (papildu pensiju apdrošināšanas iemaksas, veselības un dzīvības apdrošināšanas iemaksas u.c.), darba devēja pabalsti, balvas, dāvanas, darbnespējas lapu A apmaksu, atlaišanas pabalsts un samaksa par dīkstāvēm. Darbspēka izmaksās nav iekļautas profesionālās apmācības izmaksas, kā arī izmaksas, kas saistītas ar darbinieku pieņemšanu darbā, darba apgērba un uniformu izmaksas, darba dēļ nepieciešamo medicīnisko pārbaudi un vakcināciju izmaksas, speciālu ēdienu un dzērienu izmaksas.

No kopējām, kā arī no pārējām darbspēka izmaksām atņemtas no valsts saņemtās darba samaksas subsīdijas.

Kopējās darbspēka izmaksas, bruto darba samaksu un pārējās darbspēka izmaksas vienā nostrādātā stundā aprēķina, dalot attiecīgās izmaksas gadā ar kopējām nostrādātām stundām gadā.

Statistisko vienību dati iekļauti tajā administratīvajā teritorijā un reģionā, kurā atrodas statistiskās vienības birojs. 2023. gada dati tika aprēķināti saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu no 10.06.2020. pēc administratīvi teritoriālās reformas.

Statistisko vienību dati iekļauti to galvenajā saimnieciskās darbības veidā pēc saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas NACE 2. redakcijas.

Atsevišķos gadījumos datu elektroniskās apstrādes tehnoloģijas specifiskas dēļ skaitļu noapaļošanā iespējamās nelielas atšķirības starp uzrādīto kopējo apjomu un saskaitāmo kopsummu. Rādītāju izmaiņas un īpatsvari aprēķināti no datiem, kas nav pārvērsti tūkstošos vai miljonos. Vienas stundas darbspēka izmaksu izmaiņas aprēķinātas no datiem eiro ar lielāku precizitāti nekā viens cents.

Nosacītie apzīmējumi	
-	Parādība nav konstatēta
•	Dati nav publicējami to konfidencialitātes dēļ